

Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
de heer B. Madlener
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Uw kenmerk

-

Ons kenmerk

CDS20250012/APE/PVE

Datum

22 januari 2025

Doorkiesnummer

Persoonsgegevens

In behandeling bij

Directie

E-mail

Persoonsgegevens

Onderwerp: [aanbieding rapportage examenafname vierde kwartaal 2024](#)

Geachte heer Madlener,

Eind maart 2021 hebben wij het plan van aanpak examenafname ingediend bij uw ministerie. In dit plan zijn de maatregelen opgenomen om de gemiste examen- en toetsmomenten, als gevolg van twee corona-lockdowns in te halen. Door deze lockdowns heeft de dienstverlening van het CBR in 2020 en 2021 in totaal ruim vijf maanden stil gelegen. Hierdoor werden bijna 800.000 examens en toetsmomenten gemist.

Conform afspraak sturen wij u bij deze de rapportage over de uitvoering van dit plan. Dit betreft de rapportage tot en met het vierde kwartaal van 2024.

Rapportage op basis van 'oude' werkwijze

Tijdens het commissiedebat CBR op 28 november 2024 is gesproken over de communicatie van het CBR over de gemiddelde reserveringstermijnen voor het praktijkexamen B. Rijscholen gaven aan dat de termijnen zoals die door het CBR gecommuniceerd werden, niet overeenkwamen met de dagdagelijkse beleving in de praktijk. De wijze waarop het CBR de gemiddelde reserveringstermijnen vaststelt en daarover communiceert is al sinds jaar en dag hetzelfde. Onder normale omstandigheden geeft dit een goed en getrouw beeld van de werkelijkheid. Echter, met de huidige krapte en daarmee druk op de examencapaciteit leidt dit tot grote fluctuaties in de reserveringstermijnen tussen examenlocaties en zelfs tussen de weekdagen op een bepaalde locatie. Daardoor kunnen de reserveringstermijnen van dag tot dag schommelen tussen 1-20 weken. Hierdoor wijken de gemiddeldes soms fors af van de ervaren realiteit op een specifiek moment.

Tijdens het debat heeft u de toezegging gedaan het CBR te vragen de communicatie over de reserveringstermijnen te herzien zodat deze beter aansluit bij de beleving van rijsscholen en kandidaten. Het CBR heeft vooruitlopend daarop medio december de communicatie over de gemiddelde reserveringstermijnen via cbr.nl tijdelijk stopgezet en kandidaten verwezen naar hun rijsschool voor de meest actuele situatie op hun specifieke examenlocatie. De rijsschoolbranche waardeert deze aanpak.

De bijgevoegde rapportage is nog tot stand gekomen op basis van de 'oude' werkwijze. Daarmee is het ook mogelijk om vergelijkingen te maken met de voorgaande kwartalen. Conform uw toezegging aan de Kamer heeft het CBR in de afgelopen weken gekeken naar een aangepaste werkwijze voor het vaststellen van de reserveringstermijnen en de communicatie daarover. Deze lichten wij verderop in deze brief nader toe.

Stand van zaken eind vierde kwartaal 2024: nagenoeg alle rijtsten en theorie-examens kunnen binnen kpi gereserveerd worden

In de kwartaalrapportage is af te lezen dat eind 2022 de inhaalslag bij de theorie-examens en de rijtsten volledig is afgerond (in totaal bijna 470.000 extra theorie-examens en rijtsten). Bij de rijtsten was dit al sinds september 2021 het geval. Dit heeft ook zijn weerslag op de reserveringstermijnen. Ultimo december 2024 konden (nagenoeg) alle theorie-examens en rijtsten binnen de kpi van 4 weken gereserveerd worden.

Gemiddelde reserveringstermijnen praktijkexamen B fluctueren en liggen gemiddeld tussen de 7 en 9 weken

Bij de praktijkexamens B zagen we dat de landelijke gemiddelde reserveringstermijnen in januari 2024 op het laagste punt stonden (gemiddeld 5,2 weken voor het eerste B-examen en 2,3 weken voor het B-herexamen). In de maanden daarna zijn de termijnen weer (conform verwachting) opgelopen als gevolg van seizoensinvloeden. In de eerste helft van het jaar is de druk op de examencapaciteit namelijk het hoogst. Vanaf augustus laten de gemiddelde landelijke reserveringstermijnen weer een dalende trend zien en in het laatste kwartaal van 2024 lagen deze vrij stabiel rond de 7-9 weken voor het eerste B-examen. Er zijn aanzienlijke verschillen tussen de 54 locaties voor praktijkexamens. Met name in de Randstad zijn de gemiddelde reserveringstermijnen nog langer met uitschieters tot 17 weken in enkele grote steden.

Werven en opleiden nieuwe examinatoren gaat onverminderd door

Voor het terugdringen van de reserveringstermijnen wordt sinds maart 2021 volop ingezet op overwerk, het terughalen van gepensioneerde examinatoren, maar vooral het werven en opleiden van nieuwe examinatoren. Ondanks de krappe arbeidsmarkt zijn er met veel (financiële) inzet inmiddels 180 nieuwe examinatoren bij gekomen. Tegelijkertijd zien we een forse uitstroom door pensionering, deeltijdpensionering en het vertrek van collega's die een nieuwe baan elders vinden. Hierdoor kwam de nettogroei van examinatoren aan het einde van 2024 uit op 69. Het CBR blijft onverminderd doorgaan met het werven en opleiden van nieuwe examinatoren. Op dit moment stromen nieuwe examinatoren uit de opleidingsklassen van september en oktober vorig jaar, zijn twee nieuwe klassen gestart in januari en start een volgende opleidingsklas in februari. Daarnaast worden kandidaten geworven voor de klassen van april en september.

Slagingspercentages fluctueren tussen 50-53%

Naast het aantrekken van nieuwe examinatoren, is een belangrijke andere factor om de reserveringstermijnen te verkorten het verkleinen van de vraag naar examens door hogere slagingspercentages. In het plan van aanpak uit maart 2021 was als doelstelling opgenomen een stijging van de slagingspercentages met 10 procentpunt tot 60% (een stijging met 1 procentpunt staat gelijk aan het verkorten van de reserveringstermijn met een kleine week, 10 procentpunt stijging zou de reserveringstermijn met circa 8 weken in kunnen korten).

Aanvankelijk zag het CBR het slagingspercentage stijgen tot ruim 56%, maar sinds het voorjaar van 2022 zien we de slagingspercentages weer geleidelijk dalen en kwamen deze eind december 2024 uit op 51,3%, slechts een fractie hoger dan voor de coronapandemie en bijna een procentpunt lager dan in 2023 (52,1%). Ondanks herhaalde oproepen van het CBR aan de branche om kandidaten goed voor te bereiden en alleen op examens te laten komen als zij ook echt examengereed zijn, zien we helaas tot op heden daar weinig verandering in. Het komt nog te vaak voor dat een examen moet worden afgebroken omdat een kandidaat een gevaar is voor zichzelf, de examinerator of het overige verkeer.

Om rijtscholen te stimuleren tot betere prestaties is het CBR in september 2023 gestart met examens op zaterdag alleen open te stellen voor rijtscholen met een slagingspercentage voor het eerste B-examen boven 30%. De ervaringen met de maatregel zijn positief en bij de slagingspercentages op zaterdag zien we een lichte stijging. In overleg met de branche is besloten om per 1 september 2024 de ondergrens van 30% te verhogen naar 40% waarmee naar verwachting de slagingspercentages op zaterdag verder zullen stijgen.

Tot slot biedt het advies Roemer goede aanknopingspunten voor een kwaliteitsslag. We hopen hier op korte termijn verder uitvoering aan te kunnen geven.

Prognose: daling door werving nieuwe examinatoren en het tijdelijk niet aanbieden van de tussentijdse toets

Tijdens het commissiedebat CBR op 28 november is gesproken over de wachttijden voor het praktijkexamen voor de auto (B-rijbewijs). U heeft daar de toezegging gedaan de Kamer te informeren over het inzetten van de noodmaatregel om tijdelijk geen tussentijdse toetsen aan te bieden. Op basis van de sneltoets van het CBR heeft u het besluit genomen deze maatregel in te zetten waardoor vanaf 1 april 2024 voor de duur van maximaal 1 jaar er geen tussentijdse toetsen worden aangeboden. Het effect van deze maatregel is dat er ongeveer 75.000 extra examenplekken bij komen en de gemiddelde reserveringstermijnen voor het B-examen met circa 5-6 weken zullen afnemen. Deze effecten zullen in de loop van het jaar stap voor stap worden gerealiseerd.

Aanpassing aanpak communicatie reserveringstermijnen

Zoals in de inleiding van deze brief al is benoemd, is tijdens het commissiedebat CBR op 28 november (en het daarop volgende tweeminutendebat op 14 januari) ook gesproken over de communicatie van het CBR over de gemiddelde reserveringstermijnen voor het praktijkexamen B. Naar aanleiding van uw toezegging aan de Kamer heeft het CBR gekeken naar een alternatieve werkwijze en communicatie. Kern van de nieuwe aanpak is dat het CBR de inzet van examencapaciteit aanpast. Tot medio december werd een deel van de examencapaciteit 'vastgehouden' en werd op vrijwel dagelijkse basis delen van deze vastgehouden capaciteit ingezet op de relatief korte termijn (in de komende 7-12 weken). De reden voor deze aanpak was dat daardoor elke dag ook examenplekken beschikbaar kwamen binnen afzienbare tijd. De keerzijde was echter dat aangezien het steeds ging om een beperkt aantal examenplekken dat werd bijgezet, deze relatief snel werden gereserveerd. Rijtscholen die vervolgens deze capaciteit op de korte termijn dus niet meer te zien kregen in het reserveringssysteem, zagen pas vrije examenplekken verder in de tijd. Dit was de oorzaak van de geconstateerde grote fluctuaties in de reserveringstermijnen.

Met de nieuwe aanpak wordt substantieel minder examencapaciteit 'vastgehouden' die op de relatief korte termijn kan worden ingezet (er wordt altijd iets vastgehouden voor onvoorziene situaties zoals uitval examinatoren door ziekte of vanwege weersomstandigheden).

Het aantal examenplekken dat in totaal wordt ingezet verandert door de nieuwe werkwijze niet, maar het resultaat is wel dat de fluctuaties geleidelijk aanzienlijk minder zullen worden wat tot andere (hogere) gemiddelde termijnen leidt.

Naast de gewijzigde aanpak van capaciteitsinzet zal het CBR in de nieuwe opzet ook de communicatie aanpassen en geen landelijke gemiddelde reserveringstermijn meer communiceren. Doordat de verschillen tussen locaties groot zijn, heeft een landelijk gemiddelde onvoldoende zeggingskracht en geeft het onvoldoende handelingsperspectief voor een kandidaat. Dit betekent dat in de nieuwe opzet enkel de gemiddelde reserveringstermijnen per examenlocatie (54 in totaal) worden getoond. Als gevolg van de gewijzigde aanpak zal de gerapporteerde gemiddelde reserveringstermijn per locatie met 4-8 weken oplopen en beter gaan aansluiten bij de dagelijkse beleving in de praktijk. Hiermee geeft het CBR ook een duidelijker handelingsperspectief aan de rijsscholen.

Ingangsdatum nieuwe communicatie reserveringstermijnen medio maart

Het inregelen van de nieuwe aanpak in de systemen kost enige tijd. Daarnaast is de verwachting dat de reserveringstermijnen in de komende weken zeer sterk zullen fluctueren als gevolg van de aangekondigde maatregel dat de tussentijdse toetsen per 1 april tijdelijk niet worden aangeboden. De reeds geboekte toetsen in februari en maart worden gewoon afgenomen. Alle toetsen die in de periode daarna geboekt zijn worden in principe per 1 maart geannuleerd (tenzij de rijsschool de toets omzet in een examen). Dit betekent dat in het reserveringsysteem in de periode vanaf 1 april circa 12.000 extra examenplekken beschikbaar komen (de op dit moment geboekte tussentijdse toetsen). Naar verwachting zullen rijsscholen op grote schaal examens gaan verschuiven naar eerder beschikbaar gekomen plaatsen waardoor de fluctuatie in de reserveringstermijnen groot zal zijn. Om die reden vindt het CBR het verstandig om de communicatie op de website van het CBR pas te hervatten als de reserveringstermijnen enigszins zijn gestabiliseerd en een goede afspiegeling zijn van de werkelijke situatie. Dit is pas op het moment dat de reeds geboekte tussentijdse toetsen zijn geschrapt en rijsscholen de kans hebben gehad examens te wisselen naar vrijgevalle plekken. Dat is op zijn vroegst medio maart. Eerder de communicatie hervatten geeft een vertekend beeld en is niet in het belang van rijsscholen en kandidaten.

Mocht u naar aanleiding van de rapportage of de gewijzigde werkwijze nog vragen hebben, dan zijn wij uiteraard graag bereid deze te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

drs. A. Pechtold,
algemeen directeur

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

